

Перетворення підприємства в інтелектуально-розвинене середовище, що послуговуватиметься інноваційними технологіями при провадженні господарської діяльності дасть змогу виробляти якісну, високотехнологічну продукцію чи послуги, які приносять високі стабільні прибутки, що своєю чергою, примножуватиме прибуток й обороти підприємства, додаткову вартість, забезпечуватиме стійку позицію на ринку та розширення сфер впливу.

Таким чином, застосування інновацій в діяльність підприємства, інформаційно-комунікаційних технологій, безперервне навчання персоналу та підвищення його кваліфікаційних здібностей, пошук оптимальних моделей управління, розширення інтелектуального ресурсу підприємства, застосовуючи найкращі світові практики – є одним із визначальних чинників ефективного функціонування підприємства, що може приносити максимальний прибуток.

Список використаних джерел:

1. Золотаренко В.О. Функціонально-структурна модель управління структурою капіталу підприємства / В.О. Золотаренко // Управління розвитком. 2011. № 1 (98). С. 147–150.

2. Житченко Г.О. Сутність та визначення поняття «інтелектуальний капітал» / Економіка і суспільство. Випуск # 12 / 2017. С.255-259. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/43.pdf.

3. Економіка підприємства/ Підручник /За загальною редакцією д. ен. проф. Л. Г. Мельника – Суми: ВТД “Університетська книга” 2004.

Марчук В.Є.,

*доктор технічних наук, професор,
професор кафедри логістики,*

Швець А.В.,

асистент кафедри логістики,

Національний авіаційний університет

ЛОГІСТИКА ОСТАННЬОЇ МИЛІ В УПРАВЛІННІ ЛАНЦЮГАМИ ПОСТАЧАННЯ

У роботі проаналізовано науково-теоретичні засади міської логістики та визначено технологічні досягнення для ефективної її роботи. Показано, що використання сучасних систем логістичної підтримки на останній милі є способом підвищення ефективності та гарантування швидшого реагування на зміни та запити клієнтів. Також визначено, що використання автоматизованих систем управління логістичними процесами дозволяє побудувати конкурентоздатні ланцюги постачання та оптимізувати основні процеси логістики останньої милі.

Динамічний розвиток галузі e-commerce та поточна ситуація в країні, змінила поведінку та звички покупців: раніше клієнти могли скористатися двома видами доставки: поштовими послугами та кур'єрськими; процес

купівлі клієнтом тривав довше, ніж зараз, оскільки кожен з них міг зайти в магазини, порівняти пропозиції та прийняти рішення про купівлю. Сьогодні клієнти мають більший доступ до товарів за допомогою електронної торгівлі та набагато ширший вибір доставки, а послуги кур'єрської експрес-доставки вантажів стали більш поширеними та дешевшими. Також споживачі можуть забирати товари у пунктах отримання у зручний час відповідно до ідеї out-of-home delivery. Помітне збільшення обсягу онлайн-замовлень веде за собою вдосконалення логістики останньої милі у багатьох компаніях та спонукає виникненню нових проблем у роботі, які необхідно вирішувати за допомогою інноваційних рішень та технологічних досягнень (рис. 1).

Рисунок 1 – Технологічні досягнень для забезпечення ефективної роботи логістики останньої милі (складено на основі [1])

Для оцінки ефективності «останньої милі» у компанії потрібно звернути увагу на такі аспекти: прозорість ланцюга постачання, ефективність використання ресурсів, рівень клієнтського сервісу, способи боротьби з нестабільністю попиту [2]. Ці фактори дають логістичним провайдерам можливість створення позитивного іміджу, підвищення рівня конкурентоздатності та лояльності клієнтів.

Не менш важливим аспектом ефективної роботи логістики останньої милі є питання побудови конкурентоздатних ланцюгів постачання. Управління ланцюгом постачання є найбільш ефективним, коли компанія використовує логістичні платформи, до яких мають доступ інші учасники ланцюга. В основі оперативної діяльності лежить традиційний спосіб комунікації (електронна пошта, обмін миттєвими повідомленнями, електронні таблиці), який може створити ілюзію ефективного управління перевезенням. Увага до управління ефективністю повинна проявлятися в процесах, що підтримуються відповідними інструментами. Ефективна міська доставка включає поєднання продуктивності людей, інструментів та систем [3]. Використання автоматизованих систем управління логістичними процесами дозволяє оптимізувати основні процеси логістики останньої милі. Такими системами можуть бути: Transportation Management System, Warehouse Management

System, Smart Trucks Technology, Blockchain, Radio Frequency Identification та ін. Розглянемо кожну більш детально:

– система управління транспортом (TMS) – це програмна система, яка допомагає компаніям керувати логістикою, пов'язаною з переміщенням фізичних товарів. Логістичне програмне забезпечення TMS, яке є частиною великої системи управління ланцюгом постачання допомагає забезпечити своєчасну доставку товарів шляхом оптимізації вантажів і маршрутів доставки, відстеження вантажів місцевими та глобальними маршрутами та автоматизації завдань, які раніше вимагали багато часу. Основними характеристиками системи є: планування та виконання транспортування; управління вантажоперевезеннями, інформаційні панелі, звітність і аналітика [4]. Найбільшого поширення набули такі системи управління транспортом: TMS Logist.ua, ABM Rinkai TMS, Qguar TMS, ITOGO.TMS, ANT-Logistics (мурашина логістика);

– Smart truck technology є мультиагентною системою управління вантажоперевезеннями, яка побудована на принципах самоорганізації та еволюції. Методи і засоби, що застосовуються в системі дозволяють знижувати вартість робіт, зменшити ризики при прийнятті рішень, підвищити ефективність використання ресурсів компанії та покращити якість наданих послуг [5]. Розроблені методи і засоби забезпечують покращення рівня сервісу для клієнтів, ефективності використання ресурсів, зменшення часу і швидкості послуг, мінімізацію ризиків і зростання інших важливих показників використання ресурсів. Система має вбудовані механізми вимірювання ефективності власної роботи, використання яких дозволяє значно полегшити роботу логістів і диспетчерів та мінімізувати час прийняття ефективного рішення [6];

– Blockchain (технології розподіленого реєстру) – одне з цифрових рішень, багатофункціональна та багаторівнева децентралізована база даних, яка містить інформацію про проведення трансакційних операцій, перевірених та схвалених усіма учасниками захищеної комп'ютерної системи та, яка складається з алгоритмів, що об'єднують упорядковану інформацію блоків даних в одну систему [7]. Впровадження блокчейну у ланцюжки постачання дозволить відстежувати просування продукції від виробника до отримувача та налагодити контакти між усіма учасниками логістичного ланцюга. Використання блокчейну дасть можливість перевести всі дані у цифровий формат, що призведе до мінімізації витрат та знизить ціну продукції. Технологія може забезпечити прозорість на продовольчому ринку: для споживачів – прозорість історії продукту (її безпечність, свіжість, надійність, корисність), для оптовиків та роздрібних торговців дасть онлайн-доступ до даних про термін її зберігання, транспортування, якість, постачальники зможуть підтверджувати походження продукції [8];

– радіочастотна ідентифікація (RFID) – це використання бездротової безконтактної системи, яка використовує радіочастотні електромагнітні поля

для передачі даних із мітки, прикріпленої до об'єкта, з метою автоматичної ідентифікації та відстеження. Ця технологія особливо підходить для обігу та відстеження товарів. Для ланцюга постачання технологію RFID можна використовувати в кількох аспектах, включаючи управління складом, управління запасами, транспортування вантажів, виробництво та роздрібну торгівлю [9]. Ідеальна система RFID складається з двох основних компонентів: RFID-мітки та RFID-зчитувача. До кожного елемента у процесі логістики та управління ланцюгом постачання прикріплюється RFID-мітка. Зчитувач RFID, який зазвичай встановлюється на вході та виході зі складу, реєструє тег і оновлює дані, що зберігаються в комп'ютерній системі цього складу – зібрані дані допомагають відстежувати товари без помилок. Крім того, він стратегічно організовує розташування всіх предметів, а система RFID допомагає у виборі товарів для подальшої процедури розподілу. Встановлений зчитувач сканує елементи, які готові вивезти зі складу і збирає дані для оновлення в режимі реального часу в записі бази даних. Завдяки технології RFID ланцюг постачання може досягти високої продуктивності та відстеження. Для сфер управління запасами, управління складом та сектору роздрібною торгівлі застосування RFID технологій є досить важливим та продуктивним [10]. Водночас викликами для логістики в цьому контексті є: надмірна вартість впровадження, недостатнє розуміння роботи системи, технічні проблеми, недостатня забезпеченість безпеки використання. Безпомилковість та прозорість даних, постійність у несприятливих умовах, забезпечення оновлення в режимі реального часу, підвищення продуктивності праці працівників та зменшення ймовірності крадіжки або втрати вантажу є перевагами використання RFID технологій в управлінні ланцюгом постачання логістики останньої милі.

Таким чином, впровадження інноваційних рішень та інформаційних технологій в роботу логістичних провайдерів дозволяє забезпечувати ефективну операційну діяльність, задовольняти вимоги споживачів, дотримуючись при цьому основних принципів логістики. Інтеграція автоматизованих систем дозволяє наскрізно управляти ланцюгом постачання, досягти прозорості логістики останньої милі, економити витрати, підвищити надійність та ефективність процесу доставки, уникнути розбіжностей у документації.

Список використаних джерел:

1. 9 способів поліпшити логістику останньої милі. URL: <https://fialan.ua/ua/news/vagno-znat/9-sposobiv-polipshiti-logistiku-ostannoji-mili>.
2. «Остання миля»: як виявити слабкі місця у доставці товарів до споживачів і що з цим робити. URL: <https://rau.ua/novyni/ostannja-milja>.
3. Ефективна логістика останньої милі. URL: <https://www.trans.eu/ua/blog/tfc/logistyka-ostannio-myli>.
4. What is a transportation management system (TMS)? URL: <https://www.sap.com/insights/what-is-a-transportation-management-system-tms.html>.

5. Four Reasons To Use Smart Truck Technology. URL: <https://www.fleetequipmentmag.com/smart-truck-technology>.
6. Smart Truck Technologies. URL: <http://www.fleetmind.com/wp-content/uploads/2016/02/FleetMind-SmartTruckTechBrochure.pdf>.
7. Марчук В.Є., Швець А.В. Сучасні інноваційні рішення в управлінні ланцюгами постачання // Міжнародна науково-технічна онлайн-конференція студентів, аспірантів, докторантів та молодих учених «Інноваційні транспортні технології та транспортні системи» (06 травня 2022 року) – К.: НАУ, 2022. – 270 с.
8. Швець А.В. Технології на платформі блокчейн у сфері транспорту та логістики // I Міжнародна науково-практична конференція «Підприємництво в аграрній сфері: глобальні виклики та ефективний менеджмент». – Запоріжжя: ЗНУ. – 2020. С. 490-492.
9. Applications of RFID in Logistics and Supply Chains: An Overview. URL: <https://ascelibrary.org/doi/10.1061/9780784412602.0213>.
10. How RFID is Changing The Future of Logistics and Supply Chain Management? URL: <https://mytruckpulse.com/blog/rfid-in-supply-chain-management-and-logistics.html>.

Мельник В. В.

*здобувач вищої освіти ОС «Магістр»
за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок»
Національний авіаційний університет*

МОДЕЛІ ТА МЕТОДИ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ДЕРЖАВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Визначено цільові таргети фінансового менеджменту державних підприємств. Запропоновано об'єкти і методи економічного моделювання залежно від правового статусу державних комерційних та казенних підприємств.

Діяльність державних підприємств (ДП) має стратегічне значення для забезпечення економічної безпеки держави, у т.ч. фінансової. Тому до фінансового менеджменту ДП висуваються особливі вимоги в частині встановлення стратегічних орієнтирів розвитку, серед яких є [1, с. 24]: фінансова безпека ДП як суб'єкта господарювання, стійкість фінансового стану підприємства, результативність фінансово-господарської діяльності, стратегічне фінансове зростання, протидія фінансовим ризикам та усунення їх наслідків, збалансованість фінансових інтересів держави - власника підприємства та стейкхолдерів, виважена дивідендна політика.

Комплексний характер цільових таргетів фінансового менеджменту ДП, їх складність і взаємозалежність потребує застосування аналітичних методів, виділення причин і результируючих показників для побудови економічних моделей і застосування певних методів розрахунку впливу факторів.